

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise: SMEs) นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 2,924,912 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.60 ของวิสาหกิจทั่วประเทศ(แบ่งเป็น กลุ่มภาคการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ ร้อยละ 43.7 ภาคบริการ ร้อยละ 37.8 และภาคการผลิต ร้อยละ 18.5 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด) มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) จำนวน 4,211,262.7 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.0 ของ GDP รวมทั้งประเทศ มีการจ้างงานจำนวน 11,783,143 คน หรือร้อยละ 80.4 ของการจ้างงานรวมทั้งหมด (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2556ก: ออนไลน์) จะเห็นได้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังกลุ่มคนต่าง ๆ เกิดการจ้างงานจำนวนมากทั่วประเทศ ช่วยลดปัญหาการกระจุกตัวของธุรกิจตามเมืองใหญ่ ส่งเสริมการผลิตสินค้าใหม่ ๆ เข้าสู่ตลาด มีบทบาทสำคัญในการเป็นฐานรากการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นกลไกหลักในการเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น และยังเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ในอนาคต

ภายในปี 2558 ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งเป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจของสมาชิกประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และทุนโดยเสรี การยกเลิกภาษีนำเข้าและมาตรการทางภาษีระหว่างกัน ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมรับการแข่งขันที่สูงขึ้นเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ เพิ่มศักยภาพในการดำเนินงาน ลดปัญหาทางการค้าที่อาจสูญเสียโอกาสทางธุรกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นไปตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จะมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในเชิงคุณภาพ ประสิทธิภาพ การสร้างสรรค์และนวัตกรรม และกระตุ้นให้เกิดการรวมตัวและเชื่อมโยงกันทางธุรกิจ เน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ เพื่อเตรียมพร้อมสู่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเปิดเสรี นอกจากนี้จะมุ่งเน้นการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและ

การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการค้าและดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2556ข: ออนไลน์)

อย่างไรก็ตามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยส่วนใหญ่ดำเนินงานแบบธุรกิจครอบครัว ดังนั้นการตัดสินใจทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการทำโดยเจ้าของธุรกิจเพียงคนเดียวหรือภายในกลุ่มครอบครัว ส่งผลให้การบริหารงานไม่เป็นระบบ ขาดความโปร่งใส ขาดการวางแผนธุรกิจหรือทักษะในการบริหารธุรกิจ ไม่สามารถบริหารจัดการต้นทุน ไม่มีระบบติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงขาดระบบบัญชีที่ดี ตลอดจนไม่มีข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อใช้ในการวางแผนควบคุมและตัดสินใจ รวมทั้งไม่มีความรู้และไม่เห็นถึงความสำคัญของข้อมูลทางการบัญชี เพราะต้องการที่จะประหยัดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี (ไกรวิทย์ เศรษฐวนิช, 2548; ปราโมทย์ วิชาสุข, 2548) ส่งผลให้สถาบันการเงินต่างๆ ขาดความเชื่อถือและมีความเสี่ยงในการปล่อยสินเชื่อ ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี ประกอบด้วย ข้อมูลในรูปแบบของรายงานการเงิน ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้ที่เป็นบุคคลภายนอกในการตัดสินใจลงทุน ให้สินเชื่อ รวมถึงการกำกับดูแลให้ความช่วยเหลือ เช่น เจ้าหนี้ นักลงทุน หน่วยงานของรัฐ เป็นต้น และข้อมูลการบริหาร ซึ่งเป็น การนำเสนอข้อมูลภายในองค์กร เช่น รายงานเงินสตรับ-จ่าย รายงานอายุเจ้าหนี้ รายงานอายุลูกหนี้ ต้นทุนการผลิตต่างๆ และรายงานสินค้าคงเหลือ เป็นต้น สำหรับผู้บริหารในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กิจการ ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีเหล่านี้เป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุมการดำเนินธุรกิจ

กรุงเทพมหานคร ถือเป็นศูนย์กลางทางการเมือง ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และจะเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญของอาเซียนในอนาคต ในปี 2555 กรุงเทพมหานคร มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสูงที่สุด จำนวน 541,257 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.80 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมดในประเทศ และมีการจ้างงานสูงที่สุด จำนวน 2,849,580 คน คิดเป็นร้อยละ 24.18 ของการจ้างงานทั้งหมด(สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2556ค: ออนไลน์)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการจัดทำบัญชี และการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีของผู้ประกอบการให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร
- 1.2.2 เพื่อศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินกิจการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1.3.1 ทำให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร
- 1.3.2 ทำให้ทราบถึงการใช้อุปกรณ์สารสนเทศทางบัญชีในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร
- 1.3.3 สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในการจัดทำบัญชี รวมถึงการใช้อุปกรณ์สารสนเทศทางการบัญชีของผู้ประกอบการให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 นิยามศัพท์

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจรายละเอียดของข้อมูลต่างๆ ที่บุคคลได้สะสมไว้ และถ่ายทอดต่อกันมา ตลอดจนสามารถสื่อความหมาย แปลความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แล้ว

การบัญชี หมายถึง การเก็บรวบรวม การบันทึกจำแนก การสรุปผล การรายงานข้อมูลทางการเงิน และสารสนเทศทางการบัญชี

การจัดทำบัญชี หมายถึง การจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการที่เป็นนิติบุคคล

ข้อมูลทางการบัญชี หมายถึง ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกิจการ โดยได้จากการจัดทำบัญชี ไม่ว่าจะถูกจัดทำด้วยมือหรือคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจจัดทำออกมาในรูปแบบของรายงานทางการเงิน และรายงานอื่นๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ วางแผน และควบคุมกิจการ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ Small and Medium Enterprises (SMEs) หมายถึง กิจการผลิตสินค้า กิจการค้าส่ง กิจการค้าปลีก กิจการให้บริการ ที่มีจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

ตามจำนวนหรือเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวงอุตสาหกรรม ว่าด้วยการกำหนดจำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้ประกอบการ หมายถึง เจ้าของกิจการ ผู้จัดการ หรือกรรมการผู้บริหารของกิจการที่ประกอบการ ในรูปของนิติบุคคล ได้แก่ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด และห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

กรุงเทพมหานคร หมายถึง เขตปกครองพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 50 เขต ประกอบด้วย เขตพระนคร เขตดุสิต เขตหนองจอก เขตบางรัก เขตบางเขน เขตบางกะปิ เขตปทุมวัน เขตพระโขนง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง เขตยานนาวา เขตสัมพันธวงศ์ เขตพญาไท เขตธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ เขตห้วยขวาง เขตคลองสาน เขตคลองจั่น เขตบางกอกน้อย เขตบางขุนเทียน เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม เขตราษฎร์บูรณะ เขตบางพลัด เขตดินแดง เขตบึงกุ่ม เขตสาทร เขตบางซื่อ เขตจตุจักร เขตบางคอแหลม เขตประเวศ เขตคลองเตย เขตสวนหลวง เขตจอมทอง เขตดอนเมือง เขตราชเทวี เขตลาดพร้าว เขตวัฒนา เขตบางแค เขตหลักสี่ เขตสายไหม เขตคันนายาว เขตสะพานสูง เขตวังทองหลาง เขตคลองสามวา เขตบางนา เขตทวีวัฒนา เขตทุ่งครุ และเขตบางบอน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved